

Jürikuu aprillitas vähe

■ Aprilli algus oli soe, lõpp seevastu jahe.

Tänavune jürikuu oli vaid kergelt aprillitav, midagi era-kordset aga ilmarindel ei juhtunud.

Oli nii sooja- kui külmalaineid, sadas vihma, lund, lörtsi, paiguti võis päevitada – kõike jagus. Ei tulnud säärast kuumalainet nagu viis aastat tagasi, kui põhjarannikul (!) Kundas näitas termomeeter 27,6 pügalat, ega sellist pakast nagu meie külmapoolusel Jõgeval, kus 1956. aastal oli –23,7°. Nüüd liikus elavhõbe kraadiklaasis vaid –7,3° ja 19,7° vahel.

Tasuta väetist!

Esimene kümmepäevak püsis kevadiselt ilus: sooja oli ligi kolm kraadi normist enam, sadas vihma ja paistis päikest. Jõed-järved olid suurveest ääretasa, kaevudki paistsid rohkem täis olevat kui paaril viimasel aastal.

Püromaanid kukkusid pritsimeestele peavalu tegema nagu ikka kevaditi. Vormiliselt võis ju kulu põletada, sest "mägedes" püsis lumi veel mõne päeva.

Kuu keskpaikki oli paari kraadi võrra keskmisest soojem, eriti lõunapoolsemates maakondades. Põhjarannikul elajaile tundus lausa uskumatu, et 15.–16. kuupäeval oli Ema-jõest allpool saabunud lausa päevitamiseks paslik suvi (ult-raviolettikiirguse indeks küündis mõõduka 3,5 näiduni)!

Seda õnne polnud kauaks: mõne päeva pärast oli loodus Viljandist ida pool kaunis kui

jõuluajal. Mõnel talvelgi puudub säärane lumi, nagu Haanjas ja Otepääl maha tuli. Suusatamiseks vähevõitu, väetise eest käis aga küll – toimivat ju aprillilumi septembri sõnniku eest.

Ilm jäigi jahedaks. Kuu viimane kolmandik oli kolm kraadi normist külmem. Ja pöuane – läänepoolseis maakondades ei sadanud pea midagi.

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis tehti kuust kokkuvõtteid, selgus, et aprilli keskmine õhutemperatuur oli 4,5° (norm 3,3°). Soe oli olnud Võrumaal (5,5°), jahe saartel (Ristnas 3,6°).

Sadameid tuli keskmiselt 22 mm, mis teeb vaid 60% normist. Plaani ületasid üksnes Võru (42 mm) ning Viljandi (36 mm), pealinna kant jäi seekord üpris kuivale oma napilt 6 millimeetriga.

Emajõelt kadus jää märkamalt, Võrtsjärve põhjaosas tegi ta aga märgatavaid pahandusi – nihutas hooneid paigast.

Meenutagem, et 105 aasta eest tungis rüüsi jää nii vägevalt Peipsilt Nina küla kallale, et veel mitu päeva oli purunenud lautadest paksu jääkuhja alt kostnud kukelaulu!

Ja samuti tuleks märkida 11. aprilli äikest Tartumaal. Paiguti olevat ka rahet sadanud.

Ilmast mujal ja muiste

Kui siinne kerge aprilliäike ei teinud palju paha, siis Denveri lennujaamas löid greipfruudi

suurused jäätükid rahetormis lennukite aknaid pragulis-tekse.

Tsunami kaudu kuulsaks saanud Acehi provintsi Indoneesias tabas kolmemeetrine veelaine – seekord maa poolt. Paduvihm tekitas äkktulva, mis viis kaasa vähemalt 15 inimest ning purustas palju maju.

USA lõunaosariikides mõlasid tornaadod, mis pöörasid ümber maju ning autosid.

Aini piirkond Prantsuse Juura mägedes kattus ööga 40cm lumekihi alla. (Väetist kui palju!)

Saja aasta eest oli jürikuu Tartus parajalt niiske (42 mm), kuid väga külm (2,2°).

Postimehele kirjutati:

Gatshinast. Vili kasvas mineval suvel viletsalt, rukkid on nii halvad, et leib süüa ei

kõlba, vaid haigeks teeb; ka ei taha loomad neid jahusid süüa, ka kartulid on halva maitsega ja vesised.

Palju kahju teevad jäneseid ja muud jahiloomad ja linnud, iseäranis suured hallid kured sügisepoole.

Pärismaalastele makstakse jahimaksu, eestlastele ei anta midagi.

Palamuselt. Rukkiorasid on priskelt ja haljalt lume alt välja tulnud. Vanad inimesed arvavad, et tänavu mets enne jüripäeva lehte läheb ja põllumehed oma põllutööd aegsasti peaksivad asutama... Mustlasi hulgub siin palju ümber. Õhtuks on neil vankrid moonatäis, mis ettekuulutamisega on teenitud.

AIN KALLIS

NÄDALA PROGNOOS

Lehekuu esimene pool töötab jäädagi jahedapoolseks ja üsna vihaseks. Küllap on see pärast kuiva aprilli taimeriigile hädavalik.

Täna on järgmise tugevaid vihmasadusid kandva tsükloni kese Leedu kohal ning selge siht silme ees liikuda üle Läti ja Eesti idapiiri Laadoga peale. Muidugi pole sellise teekonna korral lootagi, et soe õhk, mis haaratud Kesk-Euroopast, kuidagi Eestisse saabuks.

Küll aga algavad pärastlõunal vihmajärg, vallutades koos tsükloniga 6. mail terve maa, vähese saju või kuiva ilmaga võivad jääda Saaremaa ja Hiiumaa. Tuul pöördub läänekaarde, kuid ilmselt ei tugevne.

7. mail, mil tsüklon pildilt kadumas, on öö ja hommik pikalt udune. Kui päeval juhtub päike nagu näitama, võib sooja tulla 15° lähedal.

Pühapäeval saab tuule tiibadesse või õigemini sooja õhumassi tõuke Musta mere ääres tekkinud tsüklon ja suundub piki Venemaa idapiiri või veidike idapoolsemalt otse põhja. Tiheda-

mad vihmajärg ootavad nii pühapäeval kui esmaspäeval eelkõige Ida-Eestit. Soe õhk jääb veelgi kaugemale itta.

Pisut lootust soojale ilmale pakub järgmine Musta mere ääres tekkinud tsüklon, mis erinevalt eelkäijast võib valida läänepoolse raja. Sel juhul liigub tsükloni eel idatuulega juba esmaspäeva pärastlõunal Eesti kohale soe õhk.

Kui saabuv tsüklon peatub Läänemere lõunakaldal, võib selle sajuala Eestini mitte jõuda ning 10.–11. mai paiku ilmutab lehekuu end täies hiilguses – värskes leherüü ja soojas päikesepaistes.

Need on vaid põiked ühe mudeli radadel. Pessimistina võib arvata, et soe jääb veel mõneks ajaks Eestist ida poole ja pöördub siia alles põhjapoolsetelt laiuistelt kirdetuulega enne kuu keskpaika.

Sünoptik
MERIKE MERILAIN